

SALMONELLOSE HOS HUND

Bakgrunn

Det har vært en økende forekomst av tilfeller av salmonellose hos hund det siste tiåret. I 2002 og 2003 ble det påvist hhv ett og to tilfeller, mens det i 2009 og 2010 ble påvist hhv 12 og 11 tilfeller. For 2011 er ikke tallene helt klare enda, men det ble påvist i underkant av 20 tilfeller.

Salmonella spp. påvises i hovedsak hos syke hunder, men i enkelte tilfeller er bakterien isolert fra symptomfrie smittebærere. Salmonellabakteriene kan persistere i tarmepitelceller og lymfeknuter, noe som kan medføre et langvarig forløp der hunden skiller ut bakterien i perioder uten at allmenntilstanden er påvirket.

Salmonellose er en zoonose som kan smitte mennesker hovedsakelig via inntak av næringsmidler forurenset med bakterien eller ved direkte kontakt med smittede dyr. For nærmere opplysninger om salmonellose se faktaark fra Veterinærinstituttet. Lenke: <http://www.vetinst.no/Faktabank/>

Den vanligste smitteveien for hunder er fôring med rått eller utilstrekkelig varmebehandlet fôr, matavfall og slakteriavfall. Tørre produkter - såkalt "hundesnacks" er en kjent smittekilde. Reising til land med høy salmonellaforekomst i husdyr og mennesker vil medføre økt risiko for å bli smittet.

Salmonellose er en B-sjukdom, og reiser naturlig spørsmålet om hvilke restriksjoner som kan være aktuelle å pålegge et smittet hundehold. De restriksjoner som følger av § 18 første og annet ledd i bekjempelsesforskriften er beregnet på produksjonsdyr, og synes ikke så hensiktsmessige for kjæledyr med denne lidelsen.

Gunilla Hallgren ved Statens veterinärmedicinska Anstalt opplyser at påvisning av salmonellabakterier hos hund er meldepliktig i Sverige. Eier får der råd om smitteforebyggende tiltak, men hundeholdet blir ikke båndlagt. Oppfølgende undersøkelser blir foretatt etter råd fra behandlende veterinær.

Veterinærinstituttets forslag til håndtering

For å kunne følge med på forekomsten av sjukdommen er det viktig at funn av *Salmonella* spp. registreres som gruppe B-sjukdom.

Det finnes ulike retningslinjer for oppfølgende prøveuttak hos hund. For storfe og svin sier forskriften at prøver skal tas ut med minimum 30 dagers mellomrom. Enkelte fagmiljøer i utlandet foreslår intervaller på 2-3 uker for hund. I litteraturen blir det understreket at det kan være stor variasjon mellom individer når det gjelder varigheten av utskillelse av bakteriene med avføringen. Derfor mener vi det kan være grunn til å anvende 30 dager også for hund både når disse holdes i større grupper (kenneler, trekkhund-sammenheng, etc.) og i hundehold med 1 eller 2 hunder. I hundehold med mange dyr vil smitte kunne skje mellom hundene med mindre dyrene i smittesammenheng holdes helt adskilte fra hverandre. I slike hundehold kan forløpet av infeksjonen bli langvarig.

Kriteriet for å oppheve restriksjonene bør være at to påfølgende undersøkelser med 30 dagers intervall er negative.

Veterinærinstituttet anbefaler videre at dersom *Salmonella* spp. påvises i prøver fra hund, bør eier gis generelle smittehygieniske råd som vil redusere risiko for smitte til andre dyr og til mennesker. Håndhygiene er et meget viktig forebyggende tiltak som vil redusere risikoen for å overføre bakterier mellom dyr og mennesker. Dette gjelder især ved håndtering av næringsmidler og i forbindelse med matlaging. Barn, eldre mennesker og personer med nedsatt immunforsvar kan være særlig utsatt for smitte. Derfor bør disse gruppene unngå risikofarlig kontakt med infiserte hunder som for eksempel å bli slikket på hender og i ansiktet. Dersom gode hygieniske retningslinjer følges bør det ikke være et problem at f.eks. turister sitter i sleder trukket av klinisk friske hunder selv om det i hundeholdet er en hund med påvist salmonellainfeksjon.

Eier må også sørge for å redusere smittebelastningen på steder som kan være forurenset, utendørs og eventuelt innendørs. Dersom lufting på veranda, oppstalling i hundegård med mer, skal overflaten først rengjøres mekanisk, deretter påføres egnet desinfeksjonsmiddel, vaskes og tilslutt tørkes. Tørre overflater reduserer bakteriens overlevelse betydelig, mens fuktig miljø begunstiger overlevelse og øker risikoen for at smitten holder seg i miljøet.

For å redusere risikoen for smittespredning anbefales at:

- infiserte hunder
 - ikke deltar eller oppholder seg på arrangementer for hunder
 - så langt det er mulig luftes i bånd og på steder der andre hunder ikke oppholder seg
 - ikke bader på badeplasser for mennesker
- avføring plukkes opp
- vask og rengjøring av matskåler og annet utstyr må foregå adskilt fra vask av bestikk, tallerkener etc til menneske
- dersom det er behov for å oppsøke en dyreklinikk, må veterinæren varsles slik at de nødvendige forholdsreglene kan tas med sikte på å unngå smitteoverføring til andre dyr, personale og lokaler.

Antibiotikabehandling av salmonellasmittede hunder anbefales ikke, blant annet på grunn av risikoen for utvikling av resistente stammer. Dessuten er det en vanlig oppfatning at antibiotikabehandling kan forlenge den smitteutskillende perioden og hindre «selvrensing».

Dersom hunden viser alvorlige allmennsymptomer som kan tyde på systemisk infeksjon, kan antibiotika benyttes etter sensitivitetsundersøkelse. Ved diare er det viktig å sikre væske- og elektrolyttbalansen og for øvrig gi aktuell støtteterapi.